

3. Stany Zjednoczone w XIX w. – notatka

1. Rozwój Stanów Zjednoczonych

a) USA w XIX w. znacznie powiększyły swoje terytorium

- Luizjanę kupiono od Francji,
- Florydę kupiono od Hiszpanii,
- Teksas sam się przyłączył,
- Nowy Meksyk i Kalifornię uzyskano po wojnie z Meksykiem,
- Alaskę kupiono od Rosji

b) znacznie powiększyła się liczba ludności, która przybywała do Ameryki z Europy w poszukiwaniu ziemi, lepszych warunków życia i pracy. Społeczeństwo USA stało się wielokulturowe.

2. Stany północne i południowe – porównanie

Stany północne	Stany południowe
Sytuacja społeczno - gospodarcza	
▪ gospodarka opierała się na przemyśle (wydobywczy, metalurgiczny i włókienniczy) ▪ rolnictwo – farmy rodzinne zakładane przez osadników ▪ ciągle zwiększająca się liczba ludności; głównie emigrantów z kontynentu ▪ duża ilość miast ▪ gęsta sieć linii kolejowych	▪ gospodarka opierała się na rolnictwie ▪ rolnictwo – wielkie plantacje bawełny, tytoniu, ryżu, kukurydzy, trzciny cukrowej na których pracowali niewolnicy ▪ słabe zaludnienie ▪ dominuje niewielka liczba białych właścicieli plantacji; olbrzymia liczba niewolników, których uważano za rzecz, i którzy nie mieli żadnych praw
Stosunek do niewolnictwa	
▪ na północ od Missouri niewolnictwo było zakazane ▪ uważano, że powinno się znieść niewolnictwo. Uwolnieni niewolnicy mogliby stać się tanią siłą roboczą w przemyśle ▪ abolicjonizm – ruch społeczny mający na celu zniesienie niewolnictwa	▪ niewolnictwo było podstawą gospodarki stanów południowych. Niewolnicy byli darmową siłą roboczą na plantacjach, ▪ stany południowe nie zgadzały się na zniesienie niewolnictwa

3. Wojna secesyjna 1861-1865

a) przyczyny

- stany północne chciały wprowadzenia ceł na towary europejskie by chronić własny przemysł z czym nie zgadzały się stany południowe obawiając się wprowadzenia ceł na tytoń i bawełnę, które eksportowały do Europy,
- stany południowe nie zgadzały się z wprowadzeniem zakazu niewolnictwa w nowo przyłączanych stanach,
- w 1860 r. na nowego prezydenta wybrano Abrahama Lincolna, który głosił konieczność zniesienia niewolnictwa w całych Stanach Zjednoczonych i chciał zwiększenia uprawnień władz centralnych
- bezpośrednią przyczyną wojny było ogłoszenie **secesji** (wystąpienia z Unii) 11 stanów, które utworzyły **Konfederację Stanów Ameryki Północnej**. Prezydentem Konfederacji został **Jefferson Davies**. Na secesję nie zgodziły się stany północne.

b) przebieg

- walczyły ze sobą stany północne (Unia) dowodzone przez generała **Ulyssesa Granta** i stany południowe (Konfederacja) dowodzone przez generała **Robert Lee**.
- wojnę rozpoczął atak wojsk Konfederacji na Fort Sumter,
- do najcięższej bitwy doszło pod Gettysburgiem, którą wygrały wojska Unii.
- w 1863 r. Abraham Lincoln ogłosił dekret o zniesieniu niewolnictwa,
- wojska Unii stosowały taktykę spalonej ziemi na Południu, a wojna przybrała charakter **wojny totalnej** – celem nie tylko zniszczenie armii przeciwnika ale i wszystkiego, co służyło zaopatrywaniu jej w broń i żywność.

c) skutki:

- olbrzymie zniszczenia miast i wsi,
- upadek gospodarczy Południa,
- szybkie zagospodarowanie Dzikiego Zachodu – rozwój rolnictwa, rozbudowa linii kolejowych,
- bardzo szybki rozwój gospodarczy USA – wzrost liczby emigrantów spowodował gwałtowny wzrost liczby mieszkańców i rozwój miast,
- około 4 mln Murzynów osiągnęło wolność, lecz nie zagwarantowano im pracy ani lepszych warunków socjalnych,
- na Południu wprowadzono segregację rasową,
- unowocześniono sposoby prowadzenia wojny dzięki wykorzystaniu nowych zdobyczy techniki,
- wzmocnieniu uległa władza centralna w USA.